

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტი

2017 წლის სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის
ს ა ნ ბ ა რ ი შ ი

ბათუმი

2017

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტის
2017 წლის სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის ანგარიში

* სამეცნიერო ერთეულის (დეპარტამენტი, ინსტიტუტი, განყოფილება) დასახელება—
ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტი

* სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი—**როინ მალაყმაძე**, ისტორიის დოქტორი

* სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა —26

როინ მალაყმაძე (ინსტიტუტის დირექტორი, ისტორიის დოქტორი)

ისტორიისა და არქეოლოგიის განყოფილება: ბიჭიკო დიასამიძე (მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, განყოფილების უფროსი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი), **ოთარ თურმანიძე** (მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი), **ნინო ინაიშვილი**, **გიორგი თავამაიშვილი**, **უჩა ოქროპირიძე** (მთავარი მეცნიერი თანამშრომლები, ისტორიის დოქტორები), **მაია ჭიჭილეიშვილი**, **ოლეგ ჯიბაშვილი** (უფროსი მეცნიერი თანამშრომლები, ისტორიის დოქტორები), **ირინე ვარშალომიძე** (მეცნიერი თანამშრომელი, ისტორიის დოქტორი), **სულხან მამულაძე** (დოქტორანტი).

ეთნოლოგიისა და სოციოლოგიური კვლევის განყოფილება: ნოდარ კახიძე (მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, განყოფილების უფროსი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი), **ჯემალ ვარშალომიძე** (მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, ისტორიის დოქტორი) **ნაილა ჩელებაძე**, **თამილა ლომთათიძე**, **რუსლან ბარამიძე** (უფროსი მეცნიერი თანამშრომლები, ისტორიის დოქტორები), **ნუგზარ ჩხაიძე** (უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, ფილოსოფიის დოქტორი), **კონსტანტინე დლონტი**, **ჯემალ მიქელაძე** (მეცნიერ თანამშრომლები).

ფოლკლორის, დიალექტოლოგიისა და ემიგრანტული ლიტერატურის კვლევის განყოფილება: შუშანა ფუტყარაძე (მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, განყოფილების უფროსი), **ელზა ფუტყარაძე** (მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, ფილოლოგიის დოქტორი), **შოთა ზოიძე** (მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი), **ნანი გუგუნავა** (მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, პედაგოგიკის მეცნიერებათა დოქტორი), **ნაილე მიქელაძე** (უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, ფილოლოგიის დოქტორი), **ნანული ნოლაიდელი**, **ციალა ნარაკიძე** (მეცნიერი თანამშრომლები), **ომარ მემიშიში**, ფილოლოგიის დოქტორი.

- I. 1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის მიერ დაფინანსებული 2017 წლის გეგმით შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები (ეხება უნივერსიტეტებთან არსებულ დამოუკიდებელ სამეცნიერო კვლევით ინსტიტუტებს და სსიპ სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებს)

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებელი
1	2	3	4
	<p>სამეცნიერო პრობლემა – სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ისტორიულ-არქეოლოგიური, ეთნოკულტურული, ფოლკლორულ-დიალექტოლოგიური, დემოგრაფიული და სოციოლოგიური შესწავლა</p> <p>I თემა – აჭარის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულების ისტორია, ეთნოლოგიური და ფოლკლორულ-დიალექტოლოგიური დახასიათება</p> <p>ეტაპი – ქობულეთის მუნიციპალიტეტი (ისტორიულ-არქეოლოგიური, ეთნოლოგიური და ფოლკლორულ-დიალექტოლოგიური შესწავლა)</p>	<p>ბიჭიკო დიასამიძე ნოდარ კახიძე, შუმანა ფუტყარაძე</p>	<p>ისტორიისა და არქეოლოგიის, ეთნოლოგიისა და სოციოლოგიური კვლევის, ფოლკლორის, დიალექტოლოგიისა და ემიგრანტული ლიტერატურის კვლევის განყოფილებების თანამშრომლები</p>
	<p>ქობულეთის მუნიციპალიტეტის ისტორიულ-არქეოლოგიური შესწავლა</p>	<p>ბიჭიკო დიასამიძე</p>	<p>ბიჭიკო დიასამიძე, უჩა ოქროპირიძე, ოლეგ ჯიბაშვილი, ოთარ თურმანიძე, ნინო ინაიშვილი, გიორგი თავამაიშვილი, მაია ჭიჭილეიშვილი, ირინე ვარშალომიძე</p>
<p style="text-align: center;">განყოფილების წლიური შრომების საერთო ანოტაცია</p> <p>წარმოდგენილ ნაშრომებში არქეოლოგიური მასალის, წერილობითი წყაროების და სამეცნიერო ლიტერატურის შეჯერება-ანალიზის საფუძველზე ნაჩვენებია, რომ უძველესი ადამიანის ცხოვრებისთვის ხელსაყრელი პირობების გამო, საერთოდ აჭარის და, კერძოდ, ქობულეთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ადამიანის ცხოვრების კვალი ჩანს და უწყვეტი ცხოვრება დასტურდება უკვე ქვის ხანიდან.</p> <p>წარმოდგენილია უძველეს დასახლებათა ადგილები, ახსნილია ჩოლოქ-ოჩხამურის ხერთვისის ზონაში გორა-ნამოსახლარების წარმოშობის მიზეზები. ნაჩვენებია ბრინჯაოს ეპოქის ძეგლები, ახსნილია „ხევებისა“ და შესაბამისად „აჭარის ხევის“ წარმოქმნის პირობები, ქობულეთ-ფიჭვნარის ტერიტორიაზე ლითონ-დამამუშავებელი სახელოსნოები და გაკეთებულია დასკვნა, რომ ეს რეგიონი ითვლება ისე, როგორც მთელი ჭოროხის აუზი, ლითონის მოპოვება-დამამუშავების უძველეს კერად. განხილულია მუნიციპალიტეტის ტერიტორიის ისტორიის სხვადასხვა ეტაპზე სხვადასხვა პოლიტიკურ ერთეულებში (კოლხეთი, იბერია) გაერთიანების პირობები. ნაჩვენებია V-X საუკუნეებში ქობულეთის მხარის ტერიტორიაზე განვითარებული მნიშვნელოვანი მოვლენები: ქრისტიანობის დამკვიდრება და სალოცავების მშენებლობა, პეტრას საეპისკოპოსოს ფუნქციონირება;</p>			

პოლიტიკურ მოვლენათაგან–ბიზანტია-ირანს შორის ბრძოლა ეგრისისათვის.... XI საუკუნიდან აზუსტებისმეთა მმართველობა, მხარის ეკონომიკური და კულტურული მდგომარეობა.

მოთხრობილია ამ მხარეში, მის ეკლესია-მონასტრებსა და ხინოს საეპისკოპოსოში წარმოებულ კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობაზე, აქ შექმნილ იერუსალიმის მონასტერზე დაქვემდებარებულ იერუსალიმის მეტოქის ჩაიხედენას და ჩაქვისთავსა და ნაცხვატევში ჩამოყალიბებულ ყმა-მამულებზე, ქობულეთელთა აქტიურ მონაწილეობაზე ოსმალთა წინააღმდეგ განმათავისუფლებელ მოძრაობაში, 1768-1774 წლების რუსეთ-თურქეთის ომის ამ მხარესთან დაკავშირებულ მოვლენებზე, ნაჭიმკრევის ტრაგედიაზე, 1828-1829 წლების რუსეთ-ოსმალეთის ომის დროს ქობულეთის ტერიტორიაზე განვითარებულ მოვლენებზე, XIX საუკუნის 30-40-იანი წლებიდან ოსმალეთის სოციალურ-ეკონომიკური და რელიგიური პოლიტიკის შეცვლასა და მის მიზეზებზე, 1877-1878 წლების რუსეთ-ოსმალეთის ომის წინა ხანებში ბათუმ-ქობულეთის მხარეებში განვითარებულ მოვლენებსა და ომის შედეგებზე, მუჰაჯირობაზე;

ნაჩვენებია რუსეთის საკოლონიზაციო პოლიტიკის ჭეშმარიტი მიზნები, 900-იანი წლების რევოლუციური მოძრაობის გამოძახილი ქობულეთის მხარეში და პირველი მსოფლიო ომისა და მომდევნო წლების მოვლენების შედეგები საერთოდ აჭარისა და კერძოდ ქობულეთის მხარისთვის.

ასევე, ასახულია თანამედროვე ქობულეთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მიმდინარე ისტორიული პროცესები 1918-1921 წლებში, საბჭოთა წყობილების დამყარების პირველ ათწლეულებში (მათ შორის 1937 წლის რეპრესიები), II მსოფლიო ომისა და ომისშემდგომ პერიოდებში, ე.წ. „უძრაობისა“ და „გარდაქმნის“ წლებში, შესწავლილია ეროვნულ-განმათავისუფლებელი ბრძოლის თანამედროვე ეტაპი და პოსტსაბჭოთა პერიოდის პირველი წლები მუნიციპალიტეტში, აგრეთვე, ქობულეთელთა მონაწილეობა სამშვიდობო მისიებსა და რეგიონალურ ომებში.

ნაჩვენებია ქობულეთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ჯანდაცვის, სპორტისა და ტურიზმის განვითარების ისტორია XIX-XX საუკუნეების მანძილზე.

საფუძვლიანადაა გაშუქებული მუნიციპალიტეტის ეკონომიკის ისტორია 1921-1990 წლებში. შესწავლილია ბუნებრივი და შრომითი რესურსები, მატერიალურ-ტექნიკური მდგომარეობა. გაანალიზებულია საბჭოთა ხელისუფლების პოლიტიკის ქობულეთის მუნიციპალიტეტში განხორციელების ფორმები, მეთოდები და თავისებურებანი. განხილულია ახალი ტიპის საწარმოთა - სახელმწიფო (საბჭოთა) მეურნეობების, კოლმეურნეობების, მეურნეობათაშორის ორგანიზაციების, სამრეწველო და სატრანსპორტო საწარმოთა მშენებლობა და ფინანსურ-ეკონომიკური მდგომარეობა. შესწავლილია მუნიციპალიტეტის მატერიალური წარმოების ძირითადი დარგები: მეჩაიეობა, მეციტრუსეობა, ტუნგის კულტურა, მეხილეობა, მემინდვრეობა და მეცხოველეობა.

არქეოლოგიის კუთხით დეტალურად არის განხილული რეგიონის ქვის ხანის ძეგლები, შუა ბრინჯაოს ხანის უნიკალური ნამოსახლარის ისპანის ძირითადი მახასიათებლები, გვიანბრინჯაოს ხანის ნამოსახლარები, სადაც ცხოვრების უწყვეტი კვალი შეინიშნება ელინისტური ხანის ჩათვლით. დიდი ადგილი ეთმობა რკინის მეტალურგიის განვითარების თემას, კერძოდ, რკინის სადნობი ნედლეულის მოპოვებასთან დაკავშირებულ დიუნურ სადგომებს, რომლების საქართველოს ზღვისპირა ქვიშაზვინულებზეა მიკვლეული. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა ფიჭვნარის ანტიკური ხანის სამაროვნებს, რომლებიც უნიკალური მონაცემებითაა ცნობილი.

აგრეთვე, ვარგად არის შესწავლილი ქობულეთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებული საკულტო არქიტექტურის ძეგლები, კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსი მქონე ნიმუშები, შუა საუკუნეების საეკლესიო არქიტექტურის ძეგლები - პეტრა-ციხისძირის ეკლესიები, ხინოწმინდის იოანე ნათლისმცემლის ეკლესია, ჩეხედანას (ცხრაფონას) წმინდა გიორგის ეკლესია თავისი რელიეფებითა და ფრესკული მხატვრობის ფრაგმენტებით, სოფელ ქვედა სამების ეკლესიის ნანგრევები. ასევე, შავი ზღვის სანაპიროზე 1882-1884 წლიდან საქართველოში ჩამოსახლებულ პონტოელ ბერძენთა მიერ აშენებული დაგვის ღვთისმშობლის გუმბათოვანი ეკლესიის არქიტექტურა და კედლის მხატვრობა.

ქობულეთის მუნიციპალიტეტის მუსლიმური კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებიდან შესწავლილია ქართული ხალხური ხელოვნების საინტერესო ნიმუში - კვირიკეს მეჩეთი. ნაშრომში

წარმოჩენილია რაიონის კულტურული განვითარების პროცესი, ქართული ხუროთმოძღვრების ნიმუშების თავისებურებები და მხატვრულ-ისტორიული ღირებულების საკითხები.

განხილულია ქობულეთის მუნიციპალიტეტის მდიდარი ნუმისმატიკური ძეგლებიც. ისინი დაჯგუფებულია ქრონოლოგიური და გეოგრაფიული თანმიმდევრობით. თითოეული პერიოდის მასალა ცალკე თავებად არის გამოყოფილი: 1.ადრეანტიკური ხანის უცხოური და ადგილობრივი მონეტები, 2.ელინისტური ხანის მონეტები, 3. რომაული ხანის მონეტები, 4. სასანური 5. ბიზანტიური ხანის მონეტები, 6. XIII საუკუნის სელჩუკური და აღმოსავლური მონეტები, 7.კირმანეული თეთრი, 8.ევროპული მონეტები. აღწერილია ყველა ეპოქის მონეტების ავერს-რევერსი, მეტროლოგიური მონაცემები. დამუშავებულია მდიდარი სამეცნიერო ლიტერატურა, ნაჩვენებია მონეტების ქობულეთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე აღმოჩენის, შემოსვლის გზები, მიზეზები და ამასთან დაკავშირებული ისტორიული ასპექტები.

მთლიანობაში, წარმოდგენილი წლიური ნაშრომები სრულ სურათს ქმნის ქობულეთის მუნიციპალიტეტის ისტორიასთან დაკავშირებით უძველესი დროიდან XX საუკუნის 90-იან წლებამდე.

	ქობულეთის მუნიციპალიტეტის ეთნოლოგიური შესწავლა	ნოდარ კახიძე ისტ.მეცნ.დოქტ.	ნოდარ კახიძე ჯემალ ვარშალომიძე ნაილა ჩელებაძე თამილა ლომთათიძე რუსლან ბარამიძე ჯემალ მიქელაძე
--	--	--------------------------------	--

სხვადასხვა წერილობითი წყაროებისა და ლიტერატურის მონაცემების, ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტის ფონდებში დაცული ეთნოგრაფიული საექსპედიციო მასალებისა და სხვა ცნობების შესწავლისა და ანალიზის საფუძველზე შესწავლილია მეურნეობის ტრადიციული დარგები (მიწათმოქმედება-მემინდვრეობა, მევენახეობა-მეხილეობა, მესაქონლეობა, მონადირეობა-მეთევზეობა) და მათთან დაკავშირებული შრომის ორგანიზაციისა და ურთიერთდახმარების ფორმები, სამეურნეო ნაგებობანი, იარაღ-ინვენტარი, მემინდვრეობის, მესაქონლეობის, მევენახეობა-მეხილეობის პროდუქტების დამზადება-შენახვისა და რეალიზაციის საკითხები; დახასიათებულია კულტურისა და განათლების საკითხები ისტორიული განვითარების სხვადასხვა პერიოდში, საუბარია კულტურის განათლებისა და მეცნიერების წარმომადგენლებზე ქობულეთის მუნიციპალიტეტიდან, რომლებმაც მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანეს აჭარის განათლების, კულტურისა და მეცნიერების განვითარებაში; განხილულია ქობულეთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გავრცელებული საცხოვრებელი, სამეურნეო და საკულტო ნაგებობები, საოჯახო-საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ხის ნაკეთობათა დამზადება, მეღვინეობა-მევენახეობასთან დაკავშირებული ქვის საწნახლები, მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის სულიერი კულტურის ძირითადი დამახასიათებელი თავისებურებები, რომლებიც ვლინდება რწმენა-წარმოდგენებში, ხალხურ წეს-ჩვეულებებში, დღეობა-დღესასწაულებში, საცეკვაო და მუსიკალურ ფოლკლორში. განსაკუთრებული შეფასება ეძლევა ქობულეთურ მუსიკალურ ფოლკლორს, კერძოდ, შრომით სიმღერებს, რაც, საქართველოს სხვა კუთხეებისაგან განსხვავებით, უნიკალური მრავალხმიანობით, მათ შორის ოთხხმიანობით გამოირჩევა; დახასიათებულია ქობულეთის მოსახლეობის დინამიკა - სოფლობრივი და კომლობრივი სულადობა ოსმალთა ბატონობის (XVI ს. II ნახევარი - XIX ს. 70-იანი წწ.) დროს და შემდგომ დღევანდლამდე. ასახულია მოსახლეობის ეთნიკური და რელიგიური შემადგენლობა, გარე და შიგა მიგრაციული პროცესები.

	ქობულეთის მუნიციპალიტეტის ფოლკლორულ-დიალექტოლოგიური დახასიათება	შუშანა ფუტყარაძე	შუშანა ფუტყარაძე ელზა ფუტყარაძე ნანული ნოღაიდელი ნარგიზ ახვლედიანი ციალა ნარაკიძე
--	---	------------------	---

			ნაილე მიქელაძე
<p>ქობულეთის მუნიციპალიტეტის მკვიდრთა მეტყველება დიდი ხანია იპყრობს ენათმეცნიერთა (დიალექტოლოგთა) ყურადღებას, რადგან აქაურთა ქართული ერთგვარი გარდამავალი დიალექტური ზონაა გურულ და აჭარულ კილოთა შორის. ამასთანავე, ქობულეთში შემონახულია კოლხური (ლაზური) და არქაული ენობრივი დანაშეგრები. 2017 წლის წლიურ შრომებში სწორედ ამ საკითხებზეა გამახვილებული ყურადღება.</p> <p>საინტერესო ენობრივი თავისებურებანია შემონახული მუჰაჯირ ქართველთა მეტყველებაშიც. ქობულეთიდან მუჰაჯირად გადასახლებული ქართველების დიდი ნაწილი განსახლებულია თურქეთის რესპუბლიკის შავიზღვისპირეთში. აქაურ მეტყველებაზე დაკვირვებით გამოვლენილია მე-19 საუკუნის ქობულეთელთა მეტყველებისათვის დამახასიათებელი ლინგვისტური ნიშნები. ამ გამოკვლევით შეიქმნა შესაძლებლობა ქობულეთური კილოკავისა და საერთოდ აჭარული დიალექტის ისტორიულ ჭრილში (დიაქრონიულად) შესწავლისა.</p> <p>საინტერესოა ქობულეთური კილოკავის ლექსიკაც, რადგან აქაური ენობრივი ქსოვილი მდიდარია არქაული, საშუალო ქართულისა და უცხოენობრივი ლექსემებით. გამოვლენილია ორიგინალური ხატოვანი გამოთქმები, რომელთა დიდი ნაწილი დღემდე არ ჩანდა შესაბამის სამეცნიერო ლიტერატურაში. ნ. ნოლაიდელის, შ. ფუტკარაძის, ე. ფუტკარაძის, ც. ნარაკიძის ნაშრომებში წარმოჩენილი ლექსიკური მასალის შესწავლა ხელს შეუწყობს ქართველურ ენათა ლექსიკის გამდიდრებას, ამ ენათა ურთიერთმიმართების საკითხების დადგენას, ზოგადენათმეცნიერული პრობლემური საკითხების ნათელყოფას.</p> <p>ენათმეცნიერული თვალთახედვით საინტერესო სიტყვა-ძირებია გაანალიზებული ნ. ახვლედიანის წლიურ ნაშრომშიც—„ქობულეთის მუნიციპალიტეტის ტოპონიმია“. ნაშრომი მდიდარია ისეთი ტოპონიმური ერთეულებით, რომელთა დიდი ნაწილი აქამდე უცნობი იყო ამ დარგთან დაკავშირებულ სამეცნიერო ლიტერატურაში.</p> <p>საინტერესოა ფოლკლორის დარგში მოპოვებული ახალი მასალებით, რომლებიც ჩაიწერა უფროსმა მეცნიერ თანამშრომელმა ნ. მიქელაძემ ქობულეთის სოფლებში. მისი წლიური ნაშრომი მდიდარია წარღვნასთან და ცოდვა-მადლთან დაკავშირებული თქმებებითა და ლეგენდებით. მისასაღებელია ისიც, რომ ბევრმა ხალხურმა პროზაულმა ნაწარმოებმა სწორედ მის ნაშრომში ჰპოვა ასახვა და დაიმკვიდრა შესაბამისი საპატიო ადგილი ქართულ ფოლკლორისტიკაში.</p>			

1.2.

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებელი
1	2	3	4
	<p>II თემა ქ.ბათუმში მცირე ბიზნესის სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემები (სოციოლოგია. სოციალური მეცნიერებები)</p>	ნუგზარ ჩხაიძე	ნუგზარ ჩხაიძე კონსტანტინე ღლონტი

ნაშრომში ქალაქ ბათუმის მაგალითზე, სოციოლოგიური ანკეტური გამოკითხვის საფუძველზე, პირველადაა შესწავლილი მცირე ბიზნესის განვითარების სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემები. ნაჩვენებია ფაქტორები, რომლებიც გავლენას ახდენს საკვლევ რეგიონში მცირე ბიზნესის განვითარებაზე. კერძოდ, ყურადღება გამახვილებულია მცირე ბიზნესის განვითარების მნიშვნელობაზე, მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებაზე, დასაქმების, უმუშევრობის აღმოფხვრისა და სიღარიბის დამლევის საქმეში. საუბარია ბათუმში ბიზნეს-საქმიანობის ხელშემშლელ პირობებზე, ბიზნეს-სუბიექტებს შორის არსებულ კონკურენციაზე ადგილობრივ მსხვილ ბიზნეს-სუბიექტებსა და უცხოელ ბიზნეს-პარტნიორებს შორის. ამასთან კავშირში განხილულია მცირე ბიზნესის ხელშემწყობ ფაქტორებზე ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის მხრიდან, ურომლისოდაც შეუძლებელია მცირე ბიზნესის განვითარებაზე ზრუნვა. სოციოლოგიური გამოკითხვის ანალიზის საფუძველზე გამოვლენილია ნაკლოვანებები, რომლებიც მცირე ბიზნესის დაფინანსებაში არსებობს (მცირე ბიზნესის საკუთარი სახსრებით წარმართვა და სახელმწიფო კრედიტებზე ხელმიუწვდომლობა, ხშირი კონტროლი ზემოდან ბიზნეს საქმიანობაზე და ა.შ.).

კვლევის შედეგებზე მომზადდა შესაბამისი წინადადება-რეკომენდაციები ქალაქ ბათუმის მერიაში წარსადგენად მცირე ბიზნესის განვითარებაში არსებულ ნაკლოვანებათა დამლევისა და მისი გაუმჯობესების საკითხებზე.

	III თემა ქართული ემიგრანტული მწერლობა	შოთა ზოიძე ნანა გუგუნავა	შოთა ზოიძე ნანა გუგუნავა
--	--	-----------------------------	-----------------------------

ქართულ ემიგრანტულ მწერლობას მეოცე საუკუნის ქართულ ლიტერატურაში თვალსაჩინო ადგილი უკავია. უცხოეთში გახიზნულმა ქართველმა მწერლებმა და პოეტებმა ევროპისა და ამერიკის ქვეყნებში გაიტანეს ქართული მხატვრული სიტყვის სითბო და ხიბლი. ბევრი ნაწარმოები ამიტომაც ითარგმნა მსოფლიოს სხვადასხვა ენაზე. 2017 წელს ჩვენი განყოფილების მთავარმა მეცნიერმა თანამშრომლებმა ემიგრანტული მწერლობის შესწავლის საქმეში შეიტანეს გარკვეული წვლილი. შოთა ზოიძის ნაშრომში „ქართული მხატვრული სიტყვა ფერეიდანში“ წარმოჩენილია 12 ფერეიდნელი პოეტის ნაწარმოებთა იდეურ-მხატვრული ანალიზი. ნანი გუგუნავას ნაშრომში გაანალიზებულია ჟურნალ „ბედი ქართლისას“ 1958 წლის N28 და 29. ყურადღებას იქცევს მიხეილ წერეთლის წერილი: „ცხოვრება მეფე დავითისა“: მნიშვნელოვანია, აგრეთვე, მისი კომენტარები აკაკი შანიძისა და პავლე ინგოროყვას ნაშრომებზე. ჩანართები ეფრემ მცირეს, გიორგი მთაწმინდელის და სხვათა შესახებ. ჟურნალი დიდ ადგილს უთმობს აკაკი წერეთლის შემოქმედების საკითხებს და მის ღვაწლს. ნაშრომში განხილულია, აგრეთვე, გიორგი გამყრელიძის ლექსები, კ. სალიას წერილები „ქართველოლოგიის მიმოხილვა“. ნაშრომი ეძღვნება აღნიშნული ჟურნალის ნომრების იდეურ-მხატვრულ ანალიზს.

1.3. შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გრანტით დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები (ეხება როგორც უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებს, ისე მასთან არსებულ დამოუკიდებელ სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებსა და სსიპ სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებს)

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიითითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებელი
---	--	-------------------------------	--------------------------	--------------------------

1	2	3	4	5
1	ქართველ მუსლიმთა მატერიალური და სულიერი მემკვიდრეობა თურქეთში, (საზღვარგარეთ არსებული ქართული მატერიალური და სულიერი მემკვიდრეობის სამეცნიერო კვლევა)	შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	ზაზა შაშიკაძე	ზაზა შაშიკაძე, მირიან მახარაძე, გიორგი მახარაშვილი, რუსლან ბარამიძე
<p>შავშეთ-იმერხევი, არტანუჯში, პარხალის, მურღულის, ქლასქურის ხეობებში, ზედ მაჭახელში სამეცნიერო მივლინებების პერიოდში შეკრებილი ეთნოგრაფიული და სხვა მასალების საფუძველზე შესწავლილია მუსლიმ ქართველთა მატერიალური და სულიერი კულტურის საკითხები. მთავარი ყურადღება გამახვილებულია მუსლიმურ საკულტო ნაგებობებზე (მეჩეთები), მათი ფუნქციონირების საკითხებზე. დახასიათებულია ამ მუსლიმურ საკულტო ნაგებობათა მშენებლობის საკითხები, მათი მსგავსება ტრადიციულ ოდა-სახლების დაგეგმარებისა და კონსტრუქციულ თავისებურებებთან. გაკეთებულია დასკვნა, რომ არსებული საკულტო ნაგებობები (მეჩეთები) აღმოცენებული უნდა იყოს ქართულ ტრადიციულ სახლმშენებლობის ტრადიციებზე. პროექტს ერთვის შესაბამისი საილუსტრაციო მასალები.</p> <p>საგრანტო კვლევის საფუძველზე მომზადდა მონოგრაფია („ქართველ მუსლიმთა მატერიალური და სულიერი მემკვიდრეობა თურქეთში“, 244 გვ.), ერთი ფოტოალბომი „მუსლიმური საკულტო ძეგლები (ართვინის ილი)“, 56 გვ.) და დოკუმენტური ფილმი „მემკვიდრეობა“.</p>				
2	ქართველი ხალხის ეთნოგრაფიული ლექსიკონი (აჭარა) (ქართველოლოგია)	შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	ნუგზარ მგელაძე	ჯემალ ვარშალომიძე ჯემალ მიქელაძე თამილა ლომთათიძე
<p>დამუშავდა აჭარაზე არსებული სამეცნიერო ლიტერატურა, საარქივო და სამუზეუმო ფონდები. ამოკრებილი იქნა შესაბამისი სალექსიკონო მასალა (ტერმინები) ყოფისა და კულტურის საკითხებზე (მიწათმოქმედება-მემინდვრეობა, მესაქონლეობა, მევენახეობა-მეღვინეობა და მეხილეობა, მესაქონლეობა, მეთევზეობა, შინამრეწველობა და ხელოსნობა, მატერიალური და სულიერი კულტურა და ა.შ.). ამჟამად მიმდინარეობს ტერმინთა ანბანზე გაწყობა, მასალის შედარება, დაზუსტება და გამოსაცემად მომზადება. პარალელურად მიმდინარეობს შესაბამისი საილუსტრაციო მასალის დამუშავება და ნაშრომის რედაქტირება.</p>				
3	„ხარიტონ ახვლედიანის აჭარის მუზეუმში დაცული მონეტების კატალოგი“, (FR 17 504), ჰუმანიტარულ მაცნიერებათა, ისტორია და არქეოლოგია	რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	ირინე ვარშალომიძე	ირინე ვარშალომიძე, ნინო ძნელაძე
<p>გრანტი მოგებული იქნა 2017 წლის დეკემბერში. სამეცნიერო მუშაობა წარიმართება 2018 წლიდან.</p>				
4	(სამაგისტრო გრანტი) პროექტი: წყალმომარაგების სისტემები და სანიტარულ-ჰიგიენური ობიექტები გონიო-აფსაროსიდან; მიმართულება: ისტორია და არქეოლოგია	შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	სულხან მამულაძე	სულხან მამულაძე

პროექტი: ისტორიული ჭანეთის ცენტრალურ ნაწილში დაცული ქართული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები (საფორტიფიკაციო ნაგებობები, ეკლესიები, საკომუნიკაციო და საყოფაცხოვრებო არქიტექტურის ნიმუშები); მიმართულება: ისტორია და არქეოლოგია	შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	შოთა მამულაძე	მერაბ ხალვაში ემზარ კახიძე თამაზ ფუტყარაძე კახაბერ ქამადაძე სულხან მამულაძე
ესტონეთის განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს სასწავლო გრანტი	ტარტუს უნივერსიტეტი (ესტონეთი)	სულხან მამულაძე	სულხან მამულაძე

1.4

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიითითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებელი
1	2	3	4	5
გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგების შესახებ ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)				

- II. 1. პუბლიკაციები (საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტით და/ან შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გრანტით დაფინანსებული კვლევითი პროექტის თემატიკის ფარგლებში)
ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ზაზა შაშიკაძე, რუსლან ბარამიძე, გიორგი მახარაშვილი, ჯემალ ვარშალომიძე	ქართველ მუსლიმთა მატერიალური და სულიერი მემკვიდრეობა თურქეთში	თბილისი, "ORIENT"	244
2	რუსლან ბარამიძე	მუსლიმური საკულტო ძეგლები (ართვინის ილი)	თბილისი, "ORIENT", 2017	55
3	ბიჭიკო დიასამიძე	სამი ისტორიული მხარე ერთი თანამედროვე	ბათუმი, შპს „თეგი“	60 გვ.

		მუნიციპალიტეტის ფარგლებში		
4	შემდგენელი უზა ოქროპირიძე	კეთილგვაროვანი ოქროპირი-ძენი... (ოქროპირიძეთა საგვარეულო ისტორია)	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	გადაცემულია დასაბეჭდად, 450 გვ.
5	გიორგი თავამაიშვილი	თამბაქო და გვიანი შუასაუკუნეების ოსმალური თიხის ჩიბუხები		გადაცემულია დასაბეჭდად, 293 გვ.
6	ავტორთა ჯგუფი: შ. ფუტყარაძე, რ. მალაყმაძე, თ. ლომთათიძე, ე. ფუტყარაძე, ნ. ჩელებაძე, შორენა ფუტყარაძე	„წერილები სტამბოლის ქართული სავანიდან“	თბილისი, გამომცემლობა: „სამშობლო“, 2017 წელი. უფასო გამოცემა. დაიბეჭდა რუსთაველის ეროვნული ფონდის დაფინანსებით	1100 გვ.

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1				
2				
3				

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	რუსლან ბარამიძე	ხულოს მუნიციპალიტეტის მოსახლეობა, ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტის შრომები	XIII	ბათუმი „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“	17
2.	ჯემალ ვარშალომიძე	ხახულის მონასტრის ისტორიისათვის; ქართველ მუსლიმთა მატერიალური და სულიერი მემკვიდრეობა თურქეთში (ართვინის ილი)	-	თბილისი “ორიენტი“	7

3.	ჯემალ ვარშალომიძე	<i>ქვის საწნახლეები შავ-შეთ-იმერხეებში,</i> ქართველ მუსლიმთა მატერიალური და სულიერი მემკვიდრეობა თურქეთში (ართვინის ილი)	-	თბილისი “ორიენტი“	6
4	ნოდარ კახიძე	<i>ტბეთის სულთა მატინე და საოჯახო ყოფის საკითხები შუა საუკუნეების სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში,</i> ჩვენი სულიერების ბალავარი	9	ბათუმი „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“	9
5	ნოდარ კახიძე	<i>ქალაქ ბათუმის შემოგარენი(კახაბერი),</i> ბათუმი. წარსული და თანამედროვეობა	VIII	ბათუმი „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“	9
6	ნოდარ კახიძე	<i>ბრინჯის კულტურა სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში (აჭარა, ლაზეთი),</i> სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ეთნოლოგიის პრობლემები	V	ბათუმი „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“	იბეჭდება
7	ნოდარ კახიძე	<i>მეურნეობის ტრადიციული დარგები და სამეურნეო ყოფა ხულოს მუნიციპალიტეტში,</i> ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტის შრომები	XIII	ბათუმი „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“	იბეჭდება
8	თამილა ლომთათიძე	<i>ქრისტიანობის პაგანიზაციის ანარეკლი აჭარის მოსახლეობის სულიერ კულტურაში,</i> სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ისტორია, არქეოლოგია და ეთნოლოგია	VII	თბილისი, “უნივერსალი“	9
9	თამილა ლომთათიძე	<i>დროის საკრალიზაციის ელემენტები აჭარის მოსახლეობის ეთნოგრაფიულ ყოფაში,</i>	V	ბათუმი „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“	იბეჭდება

		სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ეთნოლოგიის პრობლემები			
10	თამილა ლომთათიძე	<i>ხულოს მუნიციპალიტეტის მუსიკალური და საცეკვაო ფოლკლორი, ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტის შრომები</i>	XIII	ბათუმი „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“	იბეჭდება
11	თამილა ლომთათიძე	<i>ერთგული ერისა და სამშობლოსი წერილები სტამბულის ქართული სავანიდან</i>	I	თბილისი „სამშობლო“,	7
12	თ.ლომთათიძე რ.მალაყმაძე ნ.ჩელევაძე	<i>ბათუმის თვითმმართველობის კულტურულ-საგანმანათლებო საქმიანობა 1897 წ. (სტამბულის ქართული სავანეში დაცული მასალების მიხედვით. წერილები სტამბულის ქართული სავანიდან</i>	I	თბილისი „სამშობლო	6
13	თ.ლომთათიძე რ.მალაყმაძე ნ.ჩელევაძე	<i>ბათუმისა და მისი შემოგარენისათვის ბრძოლა XX საუკუნის 10-იან წწ. (სტამბულის ქართულ სავანეში დაცული ავთანდილ ურუშაძის მემუარების მიხედვით) „წერილები სტამბულის ქართული სავანიდან“</i>	I	თბილისი „სამშობლო“	14
14	თ.ლომთათიძე რ.მალაყმაძე ნ.ჩელევაძე	<i>ბათუმის საზოგადოებრივ-კულტურული ცხოვრება XIX-XX სს მიჯნაზე (სტამბულის ქართულ სავანეში დაცული პრესის მონაცემების მიხედვით) „წერილები სტამბულის ქართული სავანიდან“</i>	I	თბილისი „სამშობლო“	6

14	როინ მალაყმაძე (თანაავტორობით)	<i>„მე ქართველი ვარ, საქართველოსთვის ვარ, ამის მეტი არაფერი ვიცი“</i> „წერილები სტამბუ- ლის ქართული სა- განიდან“	I	თბილისი „სამშობლო“	6
15	როინ მალაყმაძე	<i>საახალწლო ტრადიციები არტანუჯში</i> „სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ეთნო- ლოგიის პრობლემები“	V	ბათუმი „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნი- ვერსიტეტი“	იბეჭდება
16	ჯემალ მიქელაძე	<i>საეკსპედიციო მასალები ტაო- კლარჯეთიდან</i> „ჩვენი სულიერების ბალავარი“,	IX	ბათუმი „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნი- ვერსიტეტი“,	9
17	ნაილა ჩელეზაძე	<i>განათლება და კულტურა ხულოს რაიონში</i> ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტის შრომები	XIII	ბათუმი „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნი- ვერსიტეტი“	იბეჭდება
18	ნაილა ჩელეზაძე	<i>ბათუმის საეკლესიო ცხოვრების ზოგი- ერთი საკითხი XX საუკუნის 20-იან წლებში</i> (საარქივო მასალების მიხედვით) ჩვენი სულიერების ბალავარი	IX	თბილისი „უნივერსალი“	7
19	ნაილა ჩელეზაძე	<i>ისტორიულ-კულტუ- რული რესურსების შენარჩუნების პრობ- ლემები ხინოს ხეობაში</i> სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ეთნო- ლოგიის პრობლემები	V	ბათუმი „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნი- ვერსიტეტი“	იბეჭდება
20	ნუგზარ ჩხაიძე	<i>ქ.ქობულეთის მოსახ- ლეობის დასაქმების სოციალურ-ეკო- ნომიკური ასპექტები</i> (სოციოლოგიური გამოკითხვის	V	ბათუმი „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნი- ვერსიტეტი“	იბეჭდება

		<i>მასალების მიხედვით),</i> სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ეთნოლოგიის პრობლემები			
21	კონსტანტინე ლლონტი	<i>სოციოლოგიური კვლევის მეთოდისა და მეთოდოლოგიის საკითხები</i> სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ეთნოლოგიის პრობლემები	V	ბათუმი „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“,	იბეჭდება
22	ბიჭიკო დიასამიძე	მართლმადიდებლური ეპარქიები ისტორიული აჭარის ტერიტორიაზე „საისტორიო მაცნე“ (ბსუ-ს ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოლოგიის დეპარტამენტის შრომების კრებული),	XXI	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“	იბეჭდება
23	ბიჭიკო დიასამიძე	ქრისტიანობა მაჭახლის ხეობაში, ევფრატის ეპარქია; კრ.: „ჩვენი სულიერების ბალავარი, (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები),	IX	თბილისი, გამომც. „უნივერსალი“	121-133
24	ბიჭიკო დიასამიძე	ხულოს მუნიციპალიტეტის ისტორია უძველესი დროიდან XX საუკუნის 20-იან წლებამდე კრ.: ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტის შრომები	XIII	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“	იბეჭდება
25	ბიჭიკო დიასამიძე	ცვლილებები IX-X საუკუნეების ეგრის-აფხაზეთის ეკლესიაში და საქართველოს პოლიტიკური	XIV	ქუთაისი, ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	იბეჭდება

		გაერთიანების პროცესი კრებული: „ქუთაისური საუბრები“			
26	უჩა ოქროპირიძე	კიდევ ერთხელ მოსკოვისა და ყარსის ხელშეკრულებების შესახებ; საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის მაცნე, ისტორიის, არქეოლოგიის, ეთნოლოგიისა და ხელოვნების ისტორიის სერია (იგივე სტატია დაიბეჭდა საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აჭარის ა. რ. რეგიონალური ცენტრი, შრომების II ტომში)	№1	საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სტამბა, თბილისი, რუსთაველის გამზ. 52	10 გვ.
27	უჩა ოქროპირიძე	ისტორიული დოკუმენტი და ისტორიული მომენტი; „ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“	№20	თბილისი, გამომც. „უნივერსალი“	8 გვ.
28	უჩა ოქროპირიძე	ქვევრის წარწერის საიდუმლო... კრ.: „ჩვენი სულიერების ბალავარი, (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები),	IX	თბილისი, გამომც. „უნივერსალი“	7 გვ.
29	უჩა ოქროპირიძე	ბათუმისათვის ბრძოლა და მისი ასახვა ქობულეთურ თქმულება-გადმოცემებში;	VIII	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	6 გვ.

		კრ.: „ბათუმი – წარსული და თანამედროვეობა„ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები),			
30	უჩა ოქროპირიძე	ლაზურად „ჭანნი“ ნიშნავს „ციურნი...“ ჟურნ. „ჭოროხი“,	№ 4	ბათუმი, გამომცემელი ა(ა)იპ აჭარის მმწერალთა სახლი, ჟურნ. დაიბეჭდა სტამბა კოლორში,	9 გვ.
31	უჩა ოქროპირიძე	დაპაუზებული ისტორია, ანუ ქმნა მართლისა სამართლისა; კრ.: „ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“,	№ 21	თბილისი, გამომც. „უნივერსალი“	იბეჭდება, 12 გვ.
32	უჩა ოქროპირიძე	ხულოს მუნიციპალიტეტის ისტორია (1921- 1991წ.წ.) კრ.: ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტის შრომები	XIII	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	იბეჭდება
33	უჩა ოქროპირიძე	კიდევ ერთხელ თურქი მესხების პრობლემის შესახებ; ჟურნ. „ამირანი“, კავკასიოლოგიის საერთაშორისო სამეცნიერო-კვლევითი საზოგადოებრივი ინსტიტუტის მომხმე,	№30	საერთაშორისო ინტერნეტ- ჟურნალი, თბილისი	14 გვ.
34	გიორგი თავამაიშვილი	გვიანი შუასაუკუნეების ერთი კერამიკული ჯგუფის დათარიღებისთვის „საისტორიო მაცნე“ (ბსუ-ს ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოლოგიის	XXI	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	იბეჭდება

		დეპარტამენტის შრომების კრებული),			
35	ოთარ თურმანიძე	დიმიტრი ბაქრაძე და საადგილმამულო ურთიერთობანი სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აჭარის რეგიონული ცენტრის შრომები	II	საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სტამბა, თბილისი, რუსთაველის გამზ. 52	150-158
36	ოთარ თურმანიძე ნუგზარ ზოსიძე, ნადიმ ვარშანიძე	რუსეთის იმპერიის აგრარული პოლიტიკა აჭარაში 1880-1900 წლებში საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აჭარის რეგიონული ცენტრის შრომები,	II	საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სტამბა, თბილისი, რუსთაველის გამზ. 52	143-147
37	ოთარ თურმანიძე	აგრარული სექტორის კადრების რეპრესიები აჭარაში 1937-1938 წლებში კრ. სამხრეთ-დასავლეთ საქართველო (ისტორია, არქეოლოგია, ეთნოლოგია)	II	თბილისი, გამომცემლობა „უნივერსალი“	3-36
38	ოთარ თურმანიძე	ბათუმის ბოტანიკური ბაღის ისტორიიდან (1912-1940) კრ.: „ბათუმი – წარსული და თანამედროვეობა, (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები),	VIII	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	152-170
39	ოთარ თურმანიძე	აჭარის ინტელიგენციის რეპრესიები კრ.: „არქივის კვალდაკვალ - ბათუმი“ (სპეციალური საარქივო გამოცემა)		თბილისი, საქართველოს შინაგან საქმეთა არქივი	146-169

40	ოთარ თურმანიძე	სამეურნეო-საწარმოო კადრების, კულა-კების და სხვა „არასასურველი“ ადამიანების რეპრესიები კრ.: „არქივის კვალ-დაკვალ - ბათუმი“ (სპეციალური საარქივო გამოცემა)		თბილისი, საქართველოს შინაგან საქმეთა არქივი	170-201
41	ოთარ თურმანიძე	ხულოს მუნიციპალიტეტის სამეურნეო-ეკონომიკური დახასიათება (1921-1990 წლებში) ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტის შრომები	XIII	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	იბეჭდება
42	ოთარ თურმანიძე	გლეხთა კომიტეტი აჭარაში „საისტორიო მაცნე“ (ბსუ-ს ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოლოგიის დეპარტამენტის შრომების კრებული),	XXI	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	იბეჭდება
43	ოთარ თურმანიძე	მალხაზ სიორიძე - სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ისტორიის მკვლევარი „საისტორიო მაცნე“ (ბსუ-ს ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოლოგიის დეპარტამენტის შრომების კრებული),	XXI	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	იბეჭდება
44	ოთარ თურმანიძე	ოსმალური მმართველობის სისტემა სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში და თანამედროვეობა „საისტორიო მაცნე“ (ბსუ-ს ისტორიის, არქეოლოგიისა და	XXI	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	იბეჭდება

		ეთნოლოგიის დე-პარტამენტის შრომების კრებული),			
45	მაია ჭიჭილეიშვილი	ბათუმის ბულვარი საერთაშორისო კონფერენციის „კულტურა და ხელოვნება: კვლევა და მართვა“ მასალები		ბათუმი. 2017 ხელოვნების უნივერსიტეტის გამომცემლობა	71-78
46	მაია ჭიჭილეიშვილი	ხულოს მუნიციპალიტეტის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტის შრომები,	XIII	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	იბეჭდება 19 გვერდი
47	მაია ჭიჭილეიშვილი	ბათუმის ბულვარი - ტრადიცია და თანამედროვეობა კრ.: „ბათუმი – წარსული და თანამედროვეობა„ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები),	VIII	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	402-410
48	ჭიჭილეიშვილი მაია რ. მალამყაძე თ. ლომთათიძე ნ. ჩელებაძე ე. ფუტკარაძე	დევესქელის ხეობა (2017 წლის ექსპედიციის ანგარიში) ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტის შრომები,	XIII	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	იბეჭდება 20 გვერდი
49	მაია ჭიჭილეიშვილი	ქრისტიანულ ლიტურგიასთან დაკავშირებული „წმინდა ჭურჭელი“ აჭარის მაღალმთიანეთიდან ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის შრომები		ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	იბეჭდება 14 გვერდი
50	მაია ჭიჭილეიშვილი	ბათუმის ებრაული სალოცავები ნ. ბერძენიშვილის ინსტიტუტის		ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის	იბეჭდება 10 გვერდი

		ისტორიისა და არქეოლოგიის განყოფილების კრებული		სახელმწიფო უნივერსიტეტი	
51	ოლეგ ჯიბაშვილი (თანაავტორი: ისტორიის დოქტორი ნანა ხახუტაიშვილი)	ეროვნული ცნობიერება შავშეთში XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე კრ.: „ჩვენი სულიერების ბალავარი, (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები),	IX	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	511-519
52	ოლეგ ჯიბაშვილი (თანაავტორი: ისტორიის დოქტორი ხათუნა დიასამიძე);	სახალხო ზეიმად ქცეული იუზილე, კრ.: საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის მაცნე (ისტორიის, არქეოლოგიის, ეთნოლოგიისა და ხელოვნების ისტორიის სერია)	12	თბილისი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სტამბა,	იბეჭდება
53	ოლეგ ჯიბაშვილი	პროფესორ მალხაზ სიორიძის პედაგოგიური მოღვაწეობა „საისტორიო მაცნე“ (ბსუ-ს ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოლოგიის დეპარტამენტის შრომების კრებული)	XXI	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	იბეჭდება
54	ოლეგ ჯიბაშვილი	ბათუმელი „კათოლიკე სომხების“ ეროვნული წარმომავლობის საკითხისათვის კრ.: „ბათუმი – წარსული და თანამედროვეობა, (საერთაშორისო	VIII	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	421-428

		სამეცნიერო კონ- ფერენციის მასა- ლები),			
55	ირინე ვარშალომიძე	ევროპული მონეტა ფიჭვნარიდან, ბათუმის არქეოლო- გიური მუზეუმის შრომები.	VII	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	66-68
56	ირინე ვარშალომიძე	მონეტები ხულოს მუნიციპალიტე- ტიდან. კრ.: ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტის შრომები,	XIII	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	იბეჭდება
57	ირინე ვარშალომიძე	სამაროვნები ხულოს მუნიციპალი- ტეტიდან კრ.: ნიკო ბერძენიშ- ვილის ინსტიტუტის შრომები,	XIII	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	იბეჭდება
58	სულხან მამულაძე	წყალმომარაგების სისტემები და სანიტარულ-ჰიგიე- ნური ობიექტები გონიო-აფსაროსიდან კრ.: „ბათუმი – წარსული და თანამედროვეობა„ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონ- ფერენციის მასა- ლები),	VIII	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	197-208
59	სულხან მამულაძე (თანაავტორი)	ჭანეთის საფორტი- ფიკაცია, საეკლესიო და საგზაო ნაგებობები „საისტორიო მაცნე“ (ბსუ-ს ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოლოგიის დეპარ- ტამენტის შრომების კრებული),	XXI	ბათუმი, გამომცემლობა: „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	იბეჭდება
60	შუშანა ფუტყარაძე	სახელოვანი ქართ- ველი ქალები თავდ- გირიძეთა გვარიდან	IX	თბილისი გამომცემლობა „უნივერსალი“	397-414 გვ.

		კრებული „ჩვენი სულიერების ბალავარი“			
61	შუშანა ფუტკარაძე მერაბ ახვლედიანი	ნიკოლოზ ალექსანდრესძე ვასილევსკის დღიურები–„ახალციხიდან გოდერძის უღელტეხილით ბათუმამდე“ კრებული „ბათუმი-წარსული და თანამედროვეობა“	VIII	ბათუმი გამომცემლობა „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“	გვ. 36-52
62	შუშანა ფუტკარაძე	„ვეფხისტყაოსანთან“ დაკავშირებული ახალი მასალები არტანში შემონახული ლეგენდების მიხედვით დუზჯეს (თურქეთის რესპუბ.) უნივერსიტეტის შრომები		იბეჭდება თურქეთში ქართულ და თურქულ ენებზე	იბეჭდება
63	შუშანა ფუტკარაძე პაულა ზაზაძე	პეტრე ხარისჭარაშვილი-ქართული კულტურულ-საგანმანათლებლო და სასულიერო კერების ფუძემდებელი უცხოეთში (ქართულ და ინგლისურ ენებზე) კრებული „წერილები სტამბოლის ქართული სავანიდან“,	I	თბილისი, გამომცემლობა „სამშობლო“, უფასო გამოცემა	გვ. 34-41
64	შუშანა ფუტკარაძე პავლე (პოლ) ზაზაძე	გევონდ ალიშანი-სტამბოლის ქართული სავანის მოამაგე (ქართულ და ინგლისურ ენებზე) კრებული „წერილები სტამბოლის ქართული სავანიდან“,		თბილისი, გამომცემლობა „სამშობლო“, უფასო გამოცემა	გვ. 46-53

65	შუშანა ფუტკარაძე შორენა ფუტკარაძე	სტამბოლის ქართული სავანის მოამაგენი კრებული „წერილები სტამბოლის ქართული სავანიდან“		თბილისი, გამომცემლობა „სამშობლო“, უფას ო გამოცემა	გვ. 124-132
66	შუშანა ფუტკარაძე, ციალა ნარაკიძე, ნარგიზ ახვლედიანი, შორენა ფუტკარაძე	სტამბოლის ქართული კულტურის სავანეში დაცული ერთი წერილის ისტორია კრებული „წერილები სტამბოლის ქართული სავანიდან“		თბილისი, გამომცემლობა „სამშობლო“, უფასო გამოცემა	გვ. 124-112
67	შუშანა ფუტკარაძე ელზა ფუტკარაძე	აჭარული დიალექტის ზემოაჭარული კილოკავის ხულოს მხარის თქმის დია- ლექტური თავისებუ- რებანი ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტის შრომები	XIII	ბათუმი გამომცემლობა „შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“	იბეჭდება
68	შუშანა ფუტკარაძე როინ მალაყმაძე ნაილა ჩელებაძე თამილა ლომთათიძე შორენა ფუტკარაძე	ბათუმისა და მისი შემოგარენისათვის ბრძოლა XX საუკუნის 10-იან წლებში (სტამბოლის ქართ- ველთა სავანეში და- ცული ავთანდილ ურუშაძის მემუარების მიხედვით) კრებული „წერილები სტამბოლის ქარ- თული სავანიდან“	I	თბილისი, გამომცემლობა „სამშობლო“, უფას ო გამოცემა	გვ. 95-108
69	შუშანა ფუტკარაძე	ქართველი ქალის რო- ლი თურქეთ-სა- ქართველოს კულტუ- რული ურთიერთობის ისტორიაში კრებული „გამონათ- ლევი“	II	ბსუ-ს გამომცემლობა	იბეჭდება
70	ნანული ნოლაიდელი	„სათუთა და დედი- ფერა (რძისა და რძის პროდუქტების დამ- ზადების ლექსიკა აჭარაში)“	II	ბათუმი გამომც. „შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“.	7 გვ.

		კრებული „გამონათ- ლევნი“			
71	ნანული ნოლაიდელი	ჯემალ ნოლაიდელი- ფოლკლორისტი, ეთნოგრაფი, დიალექტოლოგი. კრებული „გამონათლევნი“,	II	ბათუმი გამომც. „შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“.	9 გვ.
72	ნანული ნოლაიდელი	წიგნის „აჭარული საუნჯე“, IV. ლექსიკონი	IV	ბათუმი. გამომც. „შოთა რუსთავე- ლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“.	12 გვ.
73	ნანული ნოლაიდელი	„ხულოს მუნიციპალიტეტის მკვიდრთა ლექსიკის დახასიათებისათვის კრებული (ნიკო ბერ- ძენიშვილის ინსტი- ტუტის შრომები)	XIII	ბათუმი გამომც. „შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“.	13 გვ.
74	ნანული ნოლაიდელი	„ბერძნული ლექსი- კისათვის აჭარულ დიალექტში“ კრებული „დიალექტოლოგიურ ი კრებული“. სამეც- ნიერო კონფერენციის მასალები	37-ე.	თბილისი გამომც. „თსუ-ს სტამბა“	7 გვ.
75	ნანული ნოლაიდელი	„ორი არქაული ტერ- მინისათვის აჭარულ ში (ორინჯი და ნერჩი)“ კრებული „ჩვენი სუ- ლიერების ბალავარი“. საერთაშორისო კონფერენციის მასალები	IX	თბილისი გამომც. „უნივერსალი“	6 გვ.
76	ნარგიზ ახვლედიანი	კვლავ ერთი ტოპო- ნიმის ექსტრალინ- გვისტური კვლევ- ისათვის კრებული „ბათუმი- წარსული და თანამედროვეობა“	VIII	„ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“	იბეჭდება
77	ნარგიზ ახვლედიანი	რწმენა-წარმოდგენებ- თან დაკავშირებული	IX	„ბათუმის შოთა რუსთაველის	გვ. 15-24

		ერთი ტოპონიმის განმარტებისათვის კრებული: „ჩვენი სულიერების ბალავარი“-		სახელმწიფო უნივერსიტეტი“	
78	დ. ახვლედიანი ნარგიზ ახვლედიანი	ტოპონიმის ექსტრალინგვისტური კვლევის საკითხისათვის კრებული, გეო-კულტურული სივრცე: სმარტტექნოლოგიები განათლებასა და სოციუმში		„ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“	გვ. 81-84
79	დიანა ახვლედიანი ნარგიზ ახვლედიანი	„კვლავ ერთი ტოპონიმისათვის ბათუმის შემოგარენში“ კრებული „ქართველური ონომასტიკა“	VIII	თბილისი გამომცემლობა „უნივერსალი“,	გვ. 60-61
80	ნარგიზ ახვლედიანი	ერთი გეოგრაფიული სახელის განმარტებისათვის მახინჯაურში კრებული: „ქართველური ონომასტიკა“	VIII	თბილისი გამომცემლობა „უნივერსალი“,	გვ. 49-55
81	ნარგიზ ახვლედიანი	„ხელვაჩაურის“ განმარტებისათვის კრებული: „ქართველური ონომასტიკა“	VIII	თბილისი გამომცემლობა „უნივერსალი“,	გვ. 56-59
82	ნარგიზ ახვლედიანი	ულალატო პიროვნება კრებული „ქართველური ონომასტიკა“	VIII	თბილისი გამომცემლობა „უნივერსალი“,	გვ.30-32
83	ნარგიზ ახვლედიანი	„ხულოს მუნიციპალიტეტის ტოპონიმია“ კრებული „ბსუ შრომები“	XIII	ბათუმი. შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	იბეჭდება

84	შუშანა ფუტკარაძე ციალა ნარაკიძე ნარგიზ ახვლედიანი შორენა ფუტკარაძე	ცნობილი საზოგადო მოღვაწეები მუჰაჯი- რობის შესახებ მე-19 საუკუნის ბოლოსა და მე-20 საუკუნის დასაწყისის ქართულ პრესაში კრებული „გამონათლევი“	II	ბათუმი. შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	იბეჭდება
85	შუშანა ფუტკარაძე ციალა ნარაკიძე ნარგიზ ახვლედიანი შორენა ფუტკარაძე	„სტამბოლის ქართუ- ლი კულტურის სავა- ნეში დაცული ერთი წერილის ისტორია“ კრებული „წერილები სტამბოლის ქართული კულტურის სავანიდან“		თბილისი გამომცემლობა „სამშობლო“	გვ. 108-111
86	ნარგიზ ახვლედიანი	რამდენიმე ტოპონი- მის განმარტებისათ- ვის სამხრულ დია- ლექტებში დიალექტოლოგიური კრებული დიალექტოლოგიური სამეცნიერო სესიის მასალები	37-ე	თსუ გამომცემლობის სტამბა თბილისი 2017	გვ. 6-10
87	ციალა ნარაკიძე	ქრისტიანული ყოფის ამსახველი ელემენტები ლაზურ ზღაპარში კრებ. ჩვენი სულიერე- ბის ბალავარი, საერ- თაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია მასალები	IX	თბილისი „უნივერსალი“	264-268
88	ციალა ნარაკიძე	ქართული ენის გავლენა ზანური ენის ლაზურ დიალექტზე	31-ე	ბსუ	134-139

		დიალექტოლოგიური სამეცნიერო სესიის მასალები			
89	შუშანა ფუტკარაძე ციალა ნარაკიძე ნარგიზ ახვლედიანი შორენა ფუტკარაძე	სტამბოლის ქართული კულტურის სავანეში დაცული ერთი წერილის ისტორია კრებული წერილები სტამბოლის ქართული სავანიდან	I	თბილისი „სამშობლო“	108-111
90	ციალა ნარაკიძე	მეთევზეობა-ნაოსნობის ასახვა ლაზურ ფოლკლორში სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს აჭარის მთავრობის საქვეუწყებო დაწესებულება საარქივო სამმართველოს საერთაშორისო კონფერენციის მასალები	VII	თბილისი „უნივერსალი“	359-367
91	ციალა ნარაკიძე	ჟურნალი „ქართველური მემკვიდრეობა“			იბეჭდება
92	ციალა ნარაკიძე ჩხურაბ თანდილავა	ზანური ანთროპონიმული დანაშრევი ლაზურში კრებული „გამონათლევი“	II		იბეჭდება
93	შუშანა ფუტკარაძე ნარგიზ ახვლედიანი ციალა ნარაკიძე შორენა ფუტკარაძე	ცნობილი საზოგადო მოღვაწეები მუჰაჯირობის შესახებ მე-19 საუკუნის ბოლოსა და მე-20 საუკუნის დასაწყისის ქართულ პრესაში კრებული „გამონათლევი“	II		იბეჭდება
94	ციალა ნარაკიძე	სატრფიალო ლექს-სიმღერები ლაზურ ფოლკლორში	იბეჭდება გორში		

95	ელზა ფუტკარაძე	თბილისი და ფიროსმანი ლადო ასათიანის პოეზიაში		აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამოცემა	იბეჭდება
96	ელზა ფუტკარაძე	„ჩემი ლექსები, ვიცი, მემლექეთამდინ ივლის“ კრებული: „ჩვენი სულიერების ბალავარი“	IX,		გვ.370--376
97	ელზა ფუტკარაძე	დევესქელის ხეობის მეტყველების ზოგიერთი თავისებურების შესახებ „ქართველური მემკვიდრეობის“	XXI		იბეჭდება
98	ელზა ფუტკარაძე	ფარსმან მამევიანის წერილები ოსმალელი ქართველების შესახებ სამხრეთ-დასავლეთი საქართველო (ისტორია, არქეოლოგია, ეთნოლოგია) საერთაშორისო კონფერენციის მასალები		ბათუმი	გვ. 63-70
99	ელზა ფუტკარაძე	ზოგიერთი ლექსიკური ერთეულისა და ხატოვანი სიტყვათქმების შესახებ ზედა მაჭახლურში		გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი	იბეჭდება
100	ელზა ფუტკარაძე	„ხულოს მუნიციპალიტეტის ხალხური პოეზია“ კრებული „ბსუ შრომები“	XIII		იბეჭდება
101	ელზა ფუტკარაძე	სტამბულის ქართული სავანის საარქივო მასალები ათონის მთის შესახებ	I		გვ.77-84

		კრებული „წერილები სტამბულის ქართული სავანიდან“,			
102	ელზა ფუტკარაძე	ბათუმის თვითმმართველობის კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობა 1897 წელს(სტამბულის ქართული სავანეში დაცული მასალების მიხედვით კრებული „წერილები სტამბულის ქართული სავანიდან“,	I		გვ.84-89.
103	ელზა ფუტკარაძე	ბათუმისა და მისი შემოგარენისათვის ბრძოლა XX საუკუნის 10-იან წლებში (სტამბულის ქართული სავანეში დაცული ავთანდილ ურუშაძის მემუარების მიხედვით) კრებული „წერილები სტამბულის ქართული სავანიდან“	I		გვ.84-89
104	ელზა ფუტკარაძე	ბათუმის საზოგადოებრივ-კულტურული ცხოვრება XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე (სტამბულის ქართული სავანეში დაცული პრესის მონაცემების მიხედვით) კრებული „წერილები სტამბულის ქართული სავანიდან“	I		გვ.84-89
105	ელზა ფუტკარაძე	„მე ქართველი ვარ, საქართველოსთვის ვარ, ამის მეტი არაფერი ვიცი“	I		გვ.119-124

		კრებული „წერილები სტამბულის ქართული სავანიდან“			
16	ელზა ფუტკარაძე(თანავტორობით)	დიალექტის ზემო აჭარულიკილოკავის ხულოს მხარის თქმის დიალექტური თავისებურებანი კრებული „ბსუ შრომები“	XIII		იბეჭდება
107	ნაილე მიქელაძე	წუთისოფლის რაობის განცდა ლადო ასათიანის პოეზიაში აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამოცემა		ქუთაისი	იბეჭდება
108	ნაილე მიქელაძე	საერო და რელიგიური მოტივები შოთა ზოიძის პოეზიაში კრებული: „ჩვენი სულიერების ბალავარი“	IX	ბათუმი, გამომცემლობა-უნივერსალი	გვ.244-254.
109	ნაილე მიქელაძე	წყლის კულტან დაკავშირებული წესჩვეულებანი აჭარაში „ქართველური მემკვიდრეობის“	XXI	ქუთაისი	იბეჭდება
110	ნაილე მიქელაძე	„ვაზის კულტან დაკავშირებული თქმულება გადმოცემები ქართულ ფოლკლორში გამომცემლობა უნივერსალი		ბათუმი	გვ. 325-337
111	ნაილე მიქელაძე	საკულტო ხესთან დაკავშირებული გადმოცემები ქართულ ფოლკლორში (საკმეფლის უძველესი		გორი	იბეჭდება

		დამზადების წეს- ჩვეულება აჭარის ფოლკლორში გორის სასწავლო უნივერსიტეტის გამომცემლობა			
112	ნაილე მიქელაძე	მუჰაჯირობასთან და- კავშირებული პრობლემები XIX საუკუნის პრესაში „ბათუმის შოთა რუს- თაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“ კრებული „ბათუმი- წარსული და თანა- მედროვეობა“	VIII	გვ. 230-244	
113	ნაილე მიქელაძე	„ხულოს მუნიციპალი- ტეტის ხალხური პოეზია კრებული „ბსუ შრომები“	XIII		იბეჭდება
114	ნაილე მიქელაძე	წმინდა ანდრია პირველწოდებული და მასთან დაკავში- რებული თქმულებები კრებული „ბსუ შრომები“	XIII		იბეჭდება
115	ნაილე მიქელაძე	გმირთა სახეები ქარ- თულ და გმირთა სახეები ქართულ და ბულგარულ ფოლკ- ლორში კრებული „გამონათლევი“	II		იბეჭდება
116	შ. ზოიძე	ჟურ. ცისფერი ყანწე- ბი, მანიფესტი, რეი- ტინგი და რეალობა,	II	ქ. თბილისი, აკადემიის სტამბა	361-304

		აჭარის ა.რ. რეგიონული სამეცნიერო ცენტრის შრომები			
117	შ. ზოიძე	ქართული სიტყვა ფერეიდანში კრებული „გამონათლევი“	II	ბსუ გამომცემლობა	22
118	ნანი გუგუნავა	ქართული ემიგრანტული ჟურნალი „ბედი ქართლისას“ 1958 წლის 28-ე და 29-ე ნომრები კრებული „გამონათლევი“	II	ბათუმი.ბსუ გამომცემლობა	იბეჭდება
119	ნანი გუგუნავა	ქართული ეროვნული გვარის სათავეებთან ჟურნალი „მოამბე“-საქ. განათლების მეცნ. აკადემიის ჟურნალი	N16	თბილისი საქ. განათლების, მეცნ. აკადემიის გამომცემლობა	62-86
120	ნანი გუგუნავა	ხალხური ლექსი „წმინდა მარიამ ღვთისმშობლის საგალობელი“ კრებული-„ჩვენი სულიერების ბალავარი.“	ტ.9	თბილისი გამომცემლობა „უნივერსალი“ 2017 წ.	108-114

- III. 1. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა (სახელმწიფო ბიუჯეტით და/ან შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გრანტით დაფინანსებული კვლევითი პროექტის თემატიკის ფარგლებში)

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ნოდარ კახიძე	ტბეთის სულთა მატთანე და საოჯახო ყოფის საკითხები შუა საუკუნეების სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში	2017 წ. 15-16 ივნისი, ბათუმი
2	ნოდარ კახიძე	ქალაქ ბათუმის გარეუბნები (კახაბერი)	2017 წ. 1 სექტემბერი, ბათუმი

3	თამილა ლომთათიძე	ქრისტიანობის პაგანიზაციის ანარეკლი აჭარის მოსახლეობის სულიერ კულტურაში	2017 წ. 5-6 ოქტომბერი, ბათუმი
4	ჯემალ მიქელაძე	საექსპედიციო მასალები ტაო-კლარჯეთიდან	2017 წ. 5-6 ოქტომბერი, ბათუმი
5	ნაილა ჩელეზაძე	ბათუმის საეკლესიო ცხოვრების ზოგიერთი საკითხი XX ს. 20-იან წლებში (საარქივო მასალების მიხედვით)	2017წ. 15-16.05 ბათუმი
6	ბიჭიკო დიასამიძე	მართლმადიდებლური ეპარქიები ისტორიული აჭარის ტერიტორიაზე	პროფესორ მალხაზ სიორიძის დაბადების 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთა- შორისო სამეცნიერო კონფერენცია; 2017 წლის 29 მაისი; ბათუმის შოთა რუს- თაველის სახელმწი- ფო უნივერსიტეტი;
7	ბიჭიკო დიასამიძე	ქრისტიანობა მაჭახლის ხეობაში, ევფრატის ეპარქია	საერთაშორისო სა- მეცნიერო კონფერენ- ცია „ჩვენი სულიე- რების ბალავარი“ – IX; 2017 წლის 15-16 ივნისი; ბათუმის შოთა რუს- თაველის სახელმწი- ფო უნივერსიტეტი;
8	ბიჭიკო დიასამიძე	ცვლილებები IX-X საუკუნეების ეგრის- აფხაზეთის ეკლესიაში და საქართველოს პოლიტიკური გაერთიანების პროცესი	სამეცნიერო კონფე- რენცია „ქუთაისური საუბრები,“ – XIV; 2017 წლის 3-4 ნოემბერი; აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი;
9	<i>Nino Inaishvili, David Braund, Dominique Kassab Tezgor</i>	<i>The Akampsis - Tchorokhi - Çoruh: A Frontier and a Navigation Road</i>	Anatolian Rivers between East and West: Axes and Frontiers.

			<p>A series of three Workshops. Second Workshop The Exploitation of the Economic Resources of Rivers;</p> <p>4-7 May 2017;</p> <p>Batumi Shota Rustaveli State University Niko Berdzenishvili Institute</p>
10	უჩა ოქროპირიძე	ქვევრის წარწერის საიდუმლო...	<p>საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ჩვენი სულიერების ბალავარი“ – IX;</p> <p>2017 წლის 15-16 ივნისი;</p> <p>ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი;</p>
11	უჩა ოქროპირიძე	ბათუმისათვის ბრძოლა და მისი ასახვა ქობულეთურ თქმულება-გადმოცემებში	<p>საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ბათუმი - წარსული და თანამედროვეობა“ – VIII;</p> <p>2017 წლის 1-2 სექტემბერი;</p> <p>ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი</p>
12	გიორგი თავამაიშვილი	გვიანი შუასაუკუნეების ერთი კერამიკული ჯგუფის დათარიღებისთვის	<p>საერთაშორისო კონფერენცია, მიძღვნილი პროფესორ მალხაზ სიორიძის დაბადების 60 წლისთავისადმი;</p> <p>2017 წლის 29 მაისი;</p> <p>ბათუმის შოთა რუსთაველის</p>

			სახელმწიფო უნივერსიტეტი;
13	ოთარ თურმანიძე	მალხაზ სიორიძე - სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ისტორიის მკვლევარი	პროფესორ მალხაზ სიორიძის დაბადების 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია; 2017 წლის 29 მაისი; ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი;
14	ოთარ თურმანიძე	გლეხთა კომიტეტი აჭარაში (1921-1923 წლებში)	პროფესორ მალხაზ სიორიძის დაბადების 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია; 2017 წლის 29 მაისი; ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი;
15	ოთარ თურმანიძე	ბათუმის ბოტანიკური ბაღის ისტორიიდან	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ბათუმი - წარსული და თანამედროვეობა“ – VIII; 2017 წლის 1-2 სექტემბერი; ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
16	ოთარ თურმანიძე	აგრარული სექტორის კადრების რეპრესიები აჭარაში 1937-1938 წლებში	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია - „სამხრეთ-დასავლეთ საქართველო (ისტორია, არქეოლოგია, ეთნოლოგია)“; 2017 წლის 5-6 ოქტომბერი; აჭარის ავტონომიური

			რესპუბლიკის მთავრობის საქვეუწყებო დაწესებულება - სარქივო სამმართველო;
17	მაია ჭიჭილეიშვილი	„XX საუკუნის დასაწყისის სააგარაკო სახლი მახინჯაურში“	პროფესორ მალხაზ სიორიძის დაბადების 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია; 2017 წლის 29 მაისი; ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი;
18	მაია ჭიჭილეიშვილი	ბათუმის ბულვარი - ტრადიცია და თანამედროვეობა	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ბათუმი - წარსული და თანამედროვეობა“ – VIII; 2017 წლის 1-2 სექტემბერი; ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
19	მაია ჭიჭილეიშვილი	ბათუმის ბულვარის ისტორია	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „კულტურა და ხელოვნება: კვლევა და მართვა“; 2017 წლის 27-28 ოქტომბერი; ბათუმის ხელოვნების უნივერსიტეტი
20	ოლეგ ჯიბაშვილი	პროფესორ მალხაზ სიორიძის პედაგოგიური მოღვაწეობა	პროფესორ მალხაზ სიორიძის დაბადების 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია; 2017 წლის 29 მაისი;

			ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი;
21	ოლეგ ჯიბაშვილი (თანამომხსენებელი: ისტორიის დოქტორი ნანა ხახუტაიშვილი)	ეროვნული ცნობიერება შავშეთში XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ჩვენი სულიერების ბალავარი“ – IX; 2017 წლის 15-16 ივნისი; ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი;
22	ოლეგ ჯიბაშვილი	ბათუმელი „კათოლიკე სომხების“ ეროვნული წარმომავლობის საკითხისათვის	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ბათუმი - წარსული და თანამედროვეობა“ – VIII; 2017 წლის 1-2 სექტემბერი; ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი;
23	სულხან მამულაძე	წყალმომარაგების სისტემები და სანიტარულ-ჰიგიენური ობიექტები გონიო-აფსაროსიდან	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ბათუმი - წარსული და თანამედროვეობა“ – VIII; 2017 წლის 1-2 სექტემბერი; ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი;
24	შუმანა ფუტყარაძე	სახელოვანი ქართველი ქალები თავდგირიძეთა გვარიდან	ბათუმი, ბსუ 15-16/VI. 2017
25	შუმანა ფუტყარაძე	ნიკოლოზ ალექსანდრესძე ვასილევსკის დღიურები – „ახალციხიდან გოდერძის უღელტეხილით ბათუმამდე“	ბათუმი, ბსუ 1-2 სექტემბერი, 2017

26	ნანული ნოღაიდელი	„ორი არქაული ტერმინისათვის“ აჭარულში (ორინჯი და ნერჩი)	ბათუმი. ბსუ. საერთაშორისო კონფერენცია „ჩვენი სულიერების ბალავარი“. IX 15-16/VI.2017
27	ნანული ნოღაიდელი	„საქორწინო ტრადიციებთან დაკავშირებული ხატოვანი გამოთქმები აჭარულში“	ბათუმი. სახელმწიფო არქივი. სამხრეთ-დასავლეთ საქართველო (ისტორია, არქეოლოგია, ეთნოლოგია) საერთაშორისო, VII სამეცნიერო კონფერენცია. 5/X. 2017
28	ნანული ნოღაიდელი	„ბერძნული ლექსიკისათვის აჭარულ დიალექტში“	ახალციხე. ახალციხის სასწავლო უნივერსიტეტი. დიალექტოლოგთა 37-ე სამეცნიერო სესია. 2017.
29	ციალა ნარაკიძე	ქრისტიანული ყოფის ამსახველი ელემენტები ლაზურ ზღაპარში	ბსუ. 2017-15-16/VI ბათუმი
30	ციალა ნარაკიძე	მეთევზეობა-ნაოსნობის ასახვა ლაზურ ფოლკლორში	2017 5/X ბათუმი
31	ციალა ნარაკიძე	ქართული ენის გავლენა ზანური ენის ლაზურ დიალექტზე	3-4/XI ახალციხე
32	ციალა ნარაკიძე	პატრიოტული მოტივი ლაზურ ფოლკლორში	2017, 3-4/XI ქუთაისი
33	ნარგიზ ახვლედიანი	„კაპანდიზის“ განმარტებისათვის	2017 წლის 27-28 თებერვალი, თსუ
34	ნარგიზ ახვლედიანი	„კვლავ ერთი ტოპონიმის ექსტრალინგვისტური კვლევისათვის“	2017 წლის 1-2 სექტემბერი, ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტი. ბათუმი
35	ნარგიზ ახვლედიანი	„რწმენა-წარმოდგენეთან დაკავშირებული ერთი ტოპონიმის განმარტებისათვის“	2017 წლის 15-16 ივნისი, ბათუმი
36	დიანა ახვლედიანი ნარგიზ ახვლედიანი	„ტოპონიმის ექსტრალინგვისტური კვლევის საკითხისათვის“	2017 წლის 30.06.–05.07. ბათუმი
37	ნარგიზ ახვლედიანი	„რამდენიმე ტოპონიმის განმარტებისათვის სამხრულ დიალექტებში“	2017 წლის 3-4 ნოემბერი. არნოლდ ჩიქობავას სახ.

			ენათმეცნიერების ინსტიტუტი. თბილისი
38	ელზა ფუტკარაძე	თბილისი და ფიროსმანი ლადო ასათიანის პოეზიაში	8.04. 2017. ქუთაისი
39	ელზა ფუტკარაძე	„ჩემი ლექსები, ვიცი, მემღეჭეთამდინ ივლის“	15-16.5.2017წ. ბათუმი
40	ელზა ფუტკარაძე	დევესქელის ხეობის მეტყველების ზოგიერთი თავისებურების შესახებ	1-2. 011.2017. ქუთაისი
41	ელზა ფუტკარაძე	ფარსმან მაძევარის წერილები ოსმალელი ქართველების შესახებ	15-16. 09. .2017წ. ბათუმი
42	ელზა ფუტკარაძე	ზოგიერთილექსიკური ერთეულისა და ხატოვანი სიტყვა- თქმების შესახებ ზედა მაჭახლურში	15-16. 12. 2017წ. გორი
43	ნაილე მიქელაძე	წუთისოფლის რაობის განცდა ლადო ასათიანის პოეზიაში	8.04. 2017. ქუთაისი
44	ნაილე მიქელაძე	საერო და რელიგიური მოტივები შოთა ზოიძის პოეზიაში,	15-16.5.2017წ. ბათუმი
45	ნაილე მიქელაძე	წყლის კულტთან დაკავშირებული წეს- ჩვეულებანი აჭარაში	1-2. 011.2017. ქუთაისი
46	ნაილე მიქელაძე	„ვაზის კულტთან დაკავშირებული თქმულება - გადმოცემები ქართულ ფოლკლორში“	15-16. 09. .2017წ. ბათუმი
47	ნაილე მიქელაძე	საკულტო ხესთან დაკავშირებული გადმოცემები ქართულ ფოლკლორში(საკმეველის უძველესი დამზადების წეს-ჩვეულება აჭარის ფოლკლორში	15-16. 12.2017წ. გორი
48	ნაილე მიქელაძე	მუჰაჯირობასთან დაკავშირებული	1-2.09.2017წ. ბათუმი

		პრობლემები XIX საუკუნის პრესაში	
49	ნაილე მიქელაძე	წუთისოფლის რაობის განცდა ლადო ასათიანის პოეზიაში	8.04. 2017. ქუთაისი
50	შ. ზოიძე	ნ. ბარათაშვილის ყალბი და ნამდვილი სურათები	ქ. ქუთაისი, 3-4.XI.2017.
51	ნანი გუგუნავა	ხალხური ლექსი „წმინდა მარიამ ღვთისმშობლის საგალობელი“	15-16 ივნისი, 2017 წ. ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ა) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Merab Khalvashi, Nino Inaishvili.	<i>Sinopean Amphorae in Colchis</i>	International Symposium on Sinope and Black Sea Archaeology Ancient Sinope and the Black Sea; 13-14-15 October, 2017; Sinop, Turkey Sinop University,
2	Sulkhan Mamuladze	Georgian Minorities condition after 2008 Russian-Georgian war	Oxford Training Session in University of Tartu 14-17 April, 2017 University of Tartu
3	Sulkhan Mamuladze	Diffusion and Impact of Internet Voting	International Students Conference 1-2 May, 2017 University of Tartu;
4	შუმანა ფუტყარაძე	„ვეფხისტყაოსანთან“ დაკავშირებული ახალი მასალები არტანუში	დუზჯეს უნივერსიტეტი (თურქეთის რესპუბლ.) 12-14 მაისი, 2017. (იბეჭდება

		შემონახული ლეგენდების მიხედვით	ორ ენაზე-ქართულად და თურქულად)
--	--	--------------------------------------	-----------------------------------

აქტივობები

ბიჭიკო დიასამიძე

მთავარი რედაქტორი კრებულების:

- „ჩვენი სულიერების ბალავარი“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), IX, გამომც. „უნივერსალი“, თბილისი, 534 გვ.;
- „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), VIII, გამომც. „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“, ბათუმი, 429 გვ.;

სამეცნიერო კონფერენციების საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარე:

საერთაშორისო:

- 2017 წლის 29 მაისი – პროფესორ მალხაზ სიორიძის დაბადებიდან 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია;
- 2017 წლის 15-16 ივნისი – „ჩვენი სულიერების ბალავარი“;
- 2017 წლის 1-2 სექტემბერი – „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“;

ნინო ინაიშვილი

კრებულების სარედაქციო კოლეგიის წევრი:

- „ჩვენი სულიერების ბალავარი“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), IX, გამომც. „უნივერსალი“, თბილისი, 534 გვ.;
- „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), VIII, გამომც. „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“, ბათუმი, 429 გვ.;

სამეცნიერო კონფერენციების საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი:

საერთაშორისო:

- 2017 წლის 15-16 ივნისი – „ჩვენი სულიერების ბალავარი“;
- 2017 წლის 1-2 სექტემბერი – „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“;
- 2017 წლის 4-7 მაისი – „Anatolian Rivers between East and West: Axes and Frontiers. A series of three Workshops. Second Workshop The Exploitation of the Economic Resources of Rivers“;
- 2017 წლის 28 სექტემბერი-1 ოქტომბერი – „Anatolian Rivers between East and West: Axes and Frontiers. A series of three Workshops. Second Workshop The Exploitation of the Economic Resources of Rivers“;
- 2017 წლის 18 ნოემბერი - „Anatolian Rivers between East and West: Axes and Frontiers. A series of three Workshops First Workshop The Connectivity of Rivers“

სადისერტაციო საბჭოს წევრი:

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭო წევრი, რომელიც შედგა 08.05.2017 კახაბერ ქამადაძის მიერ ისტორიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი ნაშრომის - „სამხრეთ-დასავლეთ საქართველო (აჭარა) გვიან შუასაუკუნეებში (წერილობითი წყაროებისა და არქეოლოგიური მასალების მიხედვით)“ - განსახილველად

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭო წევრი, რომელიც შედგა გურამ ჩხატარაშვილის მიერ ისტორიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი ნაშრომის - „სამხრეთ კავკასიის ფინალური ზედა პალეოლითის რეგიონალური თავისებურებანი (ძუძუანას და საწურბლიას მღვიმეების მიხედვით)“ - განსახილველად

სახელმძღვანელოების თარგმნა:

იან კიოლერი, ალექსეი გუნია. ლოკალური კონფლიქტების ემპირიული კვლევები. სავლე კვლევების მეთოდოლოგიისა და მეთოდების შესავალი. ბერლინი-ბათუმი. 2018. (რუსულიდან თარგმნა) (წიგნი განკუთვნილია უმაღლესი სკოლების ლექტორებისა და ასპირანტებისათვის, რომლებიც კითხულობენ კონფლიქტის თეორიის კურსს, აგრეთვე მკვლევარებისა და სპეციალისტებისათვის, რომლებსაც კონფლიქტური სიტუაციების ანალიზთან აქვთ შეხება). ბსუ აპირებს ამ წიგნის დაბეჭდვას სახელმძღვანელოს გრიფით.

ინგლისურიდან ვთარგმნე დონოვან რიპკემას წიგნი: *კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეკონომიკა*, რომლის გამოცემასაც დააფინანსებს აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო უმაღლესი განათლების მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში. წიგნი დამხმარე სახელმძღვანელოა და განკუთვნილია სხვადასხვა ფაკულტეტის სტუდენტებისთვის.

მონაწილეობა მივიღე აჭარის კულტურის მემკვიდრეობის სააგენტოს მიერ გამოცხადებულ ტენდერში პეტრა-ციხისძირში არქეოლოგიური გათხრების ჩატარების შესახებ (ორგანიზაცია "ბათუმის" სახელით). ჩემმა პროექტმა გაიმარჯვა და სააგენტოს დაფინანსებით განხორციელდა არქეოლოგიური სამუშაოები, რასაც მოჰყვა მნიშვნელოვანი არქეოლოგიური აღმოჩენები.

უჩა ოქროპირიძე

კრებულების სარედაქციო კოლეგიის წევრი:

- „ჩვენი სულიერების ბალავარი“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), IX, გამომც. „უნივერსალი“, თბილისი, 534 გვ.;
- „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), VIII, გამომც. „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“, ბათუმი, 429 გვ.;
- კრ.: „ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, №20, ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, გამომც. „უნივერსალი“, თბილისი;
- კრ.: „ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“, №21, ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, გამომც. „უნივერსალი“, თბილისი;
- ჟურნ. „ამირანი“, კავკასიოლოგიის საერთაშორისო სამეცნიერო-კვლევითი საზოგადოებრივი ინსტიტუტის მოამბე, №29, თბილისი, საერთაშორისო ინტერნეტ-ჟურნალი;
- ჟურნ. „ამირანი“, კავკასიოლოგიის საერთაშორისო სამეცნიერო-კვლევითი საზოგადოებრივი ინსტიტუტის მოამბე, №30, თბილისი, საერთაშორისო ინტერნეტ-ჟურნალი;

სამეცნიერო კონფერენციების საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი:

საერთაშორისო:

- 2017 წლის 15-16 ივნისი – „ჩვენი სულიერების ბალავარი“;
- 2017 წლის 1-2 სექტემბერი – „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“;

სადისერტაციო საბჭოს წევრი:

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭო წევრი, რომელიც შედგა 2017 წლის 30 მარტს გუგული კუკულაძის მიერ ისტორიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი ნაშრომის - „საქართველოს პარლამენტის როლი ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის შენარჩუნებისთვის ბრძოლის პროცესში 1918-1920 წწ. (სამხრეთ-დასავლეთ საქართველო)“; - განსახილველად

რეცენზირება:

რეცენზია კრებულზე „საქართველო-რუსეთის ურთიერთობები XVIII-XXI საუკუნეებში“ (ორ წიგნად), გამომც. „უნივერსალი“, თბილისი, 2017 (რეცენზია გაკეთდა კრებულის ორივე ნაწილზე, სულ 11 კომპიუტერზე ნაბეჭდი გვერდი)

სადისერტაციო საბჭოს წევრობა:

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭო წევრი, რომელიც შედგა 2017 წლის 30 მარტს გუგული კუკულაძის მიერ ისტორიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი ნაშრომის - "საქართველოს პარლამენტის როლი ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის შენარჩუნებისთვის ბრძოლის პროცესში 1918-1920 წწ. (სამხრეთ-დასავლეთ საქართველო)" - განსახილველად

სასწავლო-აღმზრდელობით საქმიანობაში მონაწილეობა:

მეცნიერი ხელმძღვანელი ა(ა)იპ საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ტბელ აბუსერისძის სახელობის სასწავლო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და განათლების ფაკულტეტის ისტორიის სპეციალობის მაგისტრანტის ნური გორგაძის მიერ ისტორიის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად შესრულებული სამაგისტრო ნაშრომისა „აჭარა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის პერიოდში“;

საქართველოს საპატრიარქოს წმ. ტბელ აბუსერისძის სახელობის სასწავლო უნივერსიტეტის პროფესორი, მიჰყავს ლექციების კურსი საქართველოს ისტორიაში (უძველესი დროიდან დღემდე);

მივლინება:

2017 წლის 17-23 ივლისს მონაწილეობდა ექსპედიციაში ქობულეთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე, რომლის შესახებაც გააკეთა ანგარიში ფერადი ფოტომასალის გამოყენებით 15 თაბახის გვერდის რაოდენობით. ექსპედიციის დროს მის მიერ მოპოვებულია დიდძალი საველე და დოკუმენტური მასალა: გადაღებულია ფოტოები, მოპოვებულია ქართულ, რუსულ და, განსაკუთრებით, არაბულ თუ ოსმალურ ენაზე შედგენილი სხვადასხვა დანიშნულების საბუთები, მოგონებები თუ წერილები, რუკები და სხვა, სულ 500 ფურცელზე მეტი.

გიორგი თავამაიშვილი

კრებულების სარედაქციო კოლეგიის წევრი:

- „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), VIII, გამომც. „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“, ბათუმი, 429 გვ.;

სამეცნიერო კონფერენციების საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი:

საერთაშორისო:

- 2017 წლის 15-16 ივნისი – „ჩვენი სულიერების ბალავარი“;
- 2017 წლის 1-2 სექტემბერი – „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“;

სადისერტაციო საბჭოს წევრი:

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭო წევრი, რომელიც შედგა 08.05.2017 კახაბერ ქამადაძის მიერ ისტორიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი ნაშრომის - „სამხრეთ-დასავლეთ საქართველო (აჭარა) გვიან შუასაუკუნეებში (წერილობითი წყაროებისა და არქეოლოგიური მასალების მიხედვით)“ - განსახილველად

რეცენზირება:

გურამ ჩხატარაშვილის მიერ ისტორიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი ნაშრომისა - „სამხრეთ კავკასიის ფინალური ზედა პალეოლითის რეგიონალური თავისებურებანი (ძუძუანას და საწურბლიას მღვიმეების მიხედვით)“

ოთარ თურმანიძე

კრებულების სარედაქციო კოლეგიის წევრი:

- „ჩვენი სულიერების ბალავარი“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), IX, გამომც. „უნივერსალი“, თბილისი, 534 გვ.;

- „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), VIII, გამომც. „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“, ბათუმი, 429 გვ.;

სამეცნიერო კონფერენციების საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი:

საერთაშორისო:

- 2017 წლის 15-16 ივნისი – „ჩვენი სულიერების ბალავარი“;
- 2017 წლის 1-2 სექტემბერი – „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“;

მაია ჭიჭილეიშვილი

კრებულების სარედაქციო კოლეგიის წევრი:

- „ჩვენი სულიერების ბალავარი“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), IX, გამომც. „უნივერსალი“, თბილისი, 534 გვ.;
- „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), VIII, გამომც. „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“, ბათუმი, 429 გვ.;
- „კულტურა და ხელოვნება: კვლევა და მართვა“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), გამომც. „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“, ბათუმი,

სამეცნიერო კონფერენციების საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი:

საერთაშორისო:

- 2017 წლის 15-16 ივნისი – „ჩვენი სულიერების ბალავარი“;
- 2017 წლის 1-2 სექტემბერი – „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“;
- 2017 წლის 27-28 ოქტომბერი – „კულტურა და ხელოვნება: კვლევა და მართვა“.

სამეცნიერო სემინარების მუშაობაში ჩართულობა:

2017 წლის 17 აპრილი, აჭარის ტურიზმის დეპარტამენტი, გიდების გადამზადების პროგრამა.

თემა: „ბათუმის არქიტექტურული ძეგლები“ ; ბათუმის საკულტო არქიტექტურა, ბათუმის თანამედროვე არქიტექტურის თავისებურებანი.

სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციებში ჩართულობა (სამეცნიერო ხელმძღვანელობა) :

ბათუმის ხელოვნების სასწავლო უნივერსიტეტის საერთაშორისო სტუდენტური კონფერენცია - მომხს. ნინო ჩხიკვაძე (ხელოვნებათმცოდნეობის სპეციალობის ბაკალავრი)

თემა: სოფელ ახალშენის ფერისცვალების ეკლესია

მომხს. გიორგი ჭანიძე (ხელოვნებათმცოდნეობის სპეციალობის ბაკალავრი)

თემა: კონცეპტუალური ხელოვნების თეორიული ასპექტები

რეცენზირება:

- რეცენზია წიგნზე „ქართული ეროვნული სამოსის ტერმინთა განმარტებითი ლექსიკონი“, ქუთაისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 2017;
- ბათუმის ხელოვნების სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტის სტუდენტის მელანო ტაკიძის სამაგისტრო ნაშრომის - „შ. ზამთარაძის შემოქმედება“ - რეცენზირება

ოლეგ ჯიბაშვილი

პასუხისმგებელი რედაქტორი კრებულების:

„ჩვენი სულიერების ბალავარი“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), IX, გამომც. „უნივერსალი“, თბილისი, 534 გვ.;

„ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), VIII, გამომც. „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“, ბათუმი, 429 გვ.;

„საისტორიო მაცნე“ (ბსუ-ს ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოლოგიის დეპარტამენტის შრომების კრებული), XXI, გამომც. „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“, ბათუმი;

სამეცნიერო კონფერენციების თანაორგანიზატორი, საორგანიზაციო კომიტეტის პასუხისმგებელი მდივანი:

საერთაშორისო:

2017 წლის 29 მაისი – პროფესორ მალხაზ სიორიძის დაბადებიდან 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია;

2017 წლის 15-16 ივნისი – „ჩვენი სულიერების ბალავარი“;

2017 წლის 1-2 სექტემბერი – „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“;

სადისერტაციო საბჭოს წევრობა:

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭო წევრი, რომელიც შედგა 2017 წლის 30 მარტს გუგული კუკულაძის მიერ ისტორიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი ნაშრომის - „საქართველოს პარლამენტის როლი ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის შენარჩუნებისთვის ბრძოლის პროცესში 1918-1920 წწ. (სამხრეთ-დასავლეთ საქართველო)“ - განსახილველად

მეცნიერ-ხელმძღვანელობა:

მეცნიერი ხელმძღვანელი ა(ა)იპ საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ტბელ აბუსერისძის სახელობის სასწავლო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და განათლების ფაკულტეტის ისტორიის სპეციალობის მაგისტრანტის ბერიძე თებრონეს მიერ ისტორიის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად შესრულებული სამაგისტრო ნაშრომისა „თეიმურაზ II-ის სახელმწიფოებრივი მოღვაწეობა და ქართლ-კახეთის გაერთიანების პრობლემა“, რომლის დაცვა წარმატებით განხორციელდა 2017 წლის 6 ოქტომბერს

სასწავლო-აღმზრდელობით საქმიანობაში მონაწილეობა:

- საქართველოს საპატრიარქოს წმ. ტბელ აბუსერისძის სახელობის სასწავლო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი, მიჰყავს ლექციების კურსი საქართველოს ისტორიაში (უძველესი დროიდან დღემდე);
- მოწვეული ლექტორის სტატუსით მიჰყავს პრაქტიკულ-სემინარული მუშაობა ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ტურიზმის, ბიზნესისა და ეკონომიკის და იურიდიულ ფაკულტეტებზე საქართველოს ისტორიაში (უძველესი დროიდან დღემდე);

მივლინება:

2017 წლის 17 ივლისიდან 19 ივლისის ჩათვლით, განყოფილების გეგმით გათვალისწინებული წლიური ნაშრომისათვის – „ქობულეთის მუნიციპალიტეტის სოციალური ისტორიის საკითხები (ჯანდაცვა, სპორტი, ტურიზმი)“ – საჭირო მასალების მოძიების მიზნით, მივლინებაში ვიმყოფებოდი ქობულეთის მუნიციპალიტეტში (კინტრიშისა და ჩაქვისწყლის ხეობები).

ირინე ვარშალომიძე

კრებულების სარედაქციო კოლეგიის წევრი:

- „ჩვენი სულიერების ბალავარი“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), IX, გამომც. „უნივერსალი“, თბილისი, 534 გვ.;
- „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), VIII, გამომც. „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“, ბათუმი, 429 გვ.;

სამეცნიერო კონფერენციების საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი:

საერთაშორისო:

- 2017 წლის 15-16 ივნისი – „ჩვენი სულიერების ბალავარი“;
- 2017 წლის 1-2 სექტემბერი – „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“;

სასწავლო-აღმზრდელობით საქმიანობაში მონაწილეობა:

მოწვეული ლექტორის სტატუსით მიჰყავს პრაქტიკულ-სემინარული მუშაობა ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარული ფაკულტეტის არქეოლოგიის სპეციალობის მაგისტრებთან პრესტორიული ხანის არქეოლოგიაში

სულხან მამულაძე

კრებულების სარედაქციო კოლეგიის წევრი:

- „ჩვენი სულიერების ბალავარი“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), IX, გამომც. „უნივერსალი“, თბილისი, 534 გვ.;
- „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“ (საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები), VIII, გამომც. „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“, ბათუმი, 429 გვ.;

სამეცნიერო კონფერენციების საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი:

საერთაშორისო:

- 2017 წლის 15-16 ივნისი – „ჩვენი სულიერების ბალავარი“;
- 2017 წლის 1-2 სექტემბერი – „ბათუმი წარსული და თანამედროვეობა“;

ბსუ-ს ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტის
დირექტორი, ისტორიის დოქტორი

/რ. მაღაყმაძე/

ბსუ-ს ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტის
სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე
ისტორიის მეცნ. დოქტორი

/ზ. დიასამიძე/